

LisKaLand 2010 táborszabályzat

LisKaLand 2010 táborszabályzat	1
1. Liskaland	2
1.1. Időszámítás	2
1.2. Vállalkozások.....	3
1.2.1. Árverés.....	3
2. Szabályok	3
2.1. Társadalmi örökség	4
2.2. Használati díj.....	4
2.3. Licitálás.....	5
2.3.1. Licitdíj	5
2.4. Pénz, külkereskedelem	6
2.5. Vállalkozások.....	7
2.5.1. Cégvásárlás	7
2.5.2. Új vállalkozás létrehozása	7
2.5.3. Hitel.....	7
2.6. Indulóértékek	8
2.7. Időszakváltás.....	8
3. Bank működése	8
3.1. Tranzakciók.....	9
3.1.1. Készpénz.....	9
3.1.2. Átutalás.....	9
3.1.3. Hitel.....	9
3.1.4. Licitálás	10
3.1.5. Cégvásárlás	10
3.1.6. Új vállalkozás bejegyzése.....	10
3.2. Csődeljárás	10
3.3. Készletek.....	10
4. Kiértékelés.....	10

1. LisKaLand

A LisKaLand Liska Tibor ökonosztát elnevezésű gazdaságmechanikai modelljének szabályai alapján működő tábor; verseny és a gazdaságmechanikai koncepció kísérlete is egyben. A résztvevők a Liska Tibor elképzeléseire épített modellváltozat adta keretek között élnek 8 napig. Nem hagyhatják el a tábor területét, és a mindennapi élethez kapcsolódó összes szükséglet kielégítését a játékosok által működtetett vállalkozások látják el. Étkezés, szállás és szórakozás - az előre meghirdetett szakmai és szórakoztató programok mellett - mind a versenyzők ügyességén múlnak.

A tábor egyrészt verseny. Aki a legjövedelmezőbbben, legügyesebben tudja működtetni a vállalkozását, az értékes tárggyereményekben részesülhet.

A tábor másrészt kísérlet is egy zárt gazdaság felépítésére, ahol a Liska-modellben megfogalmazott koncepció szerint a vállalkozói verseny, az egyéni tehetség kiaknázásából származik a hatékonyság. A játékosok vállalkozhatnak, dolgozhatnak, alapszintű megélhetésüket a naponta számlálódó kamatjövedelmek adják.

- Időpont: 2010. június 26 - július 4.
- Helyszín: Kétegyháza
- Résztvevők:
  - A játékosok: a tábor rendszerén belül élnek, vállalkoznak, fogyasztanak, a táborszabályzat ad keretet LisKaLandon életüknek.
  - A szervezők: állami alkalmazottak, a tábor működéséért felelősek. A vállalkozásoktól fogyasztanak, de nem versenyezhetnek, nem lehet vállalkozásuk. Ők képviselik a versenyhivatalt, az ÁNTSZ-t, és felelősek a bank működtetéséért.

1.1. Időszámítás

A rendelkezésre álló *nyolc nap nyolc évet* szimulál, minden nap egy évnél felel meg. Az időegység ennek megfelelően egy tábori nap, a kamatok *napi szinten értendők, elszámolásuk másodpercalapú*. Az időszakváltás mindig hajnali 3-kor esedékes, ekkor írónak jóvá a kamatok a betétszámlákon. A játék június 26-án 03.00 órakor kezdődik, és az utolsó előtti napon (július 3-án) 17.00 órakor ér véget (de az utolsó napi kamatokat még mindenki megkapja). Ezt követi az eredményhirdetés, és a díjak átadása.

1.2. Vállalkozások

Melegétel I	Kocsma IV	Chill out sarok I	Mosogató I
Melegétel II	Luxusszállások	Chill out sarok II	Mosogató II
Bográcsos, Grilles I	Szállások	Chill out sarok III	Szállító
Bográcsos, Grilles II	Matracos szállások	Sport, konditerem	Videózás
Büfé I	Zuhanyzó fiú	Mozi, Foci VB	Partifotó
Büfé II	Zuhanyzó női	Nyomtatás és Internet I	Közjegyző I
Gyümölcsös I	WC fiú	Nyomtatás és Internet II	Közjegyző II
Gyümölcsös II	WC női	Média	Közjegyző III
Kocsma I	Kaszinó	Szépségszalon	Nagyker I
Kocsma II	Játékgépek	Mosoda	Nagyker II
Kocsma III	Csocsó	Takarító	Nagyker III

A vállalkozásokhoz az első napi **árverésen** lehet hozzájutni, valamint a játék folyamán azokat aktuális értékükön bármikor meg lehet vásárolni a mindenkori tulajdonostól. A vállalkozások értékei (*aktuális eladási ára*) a bankban vannak vezetve, ahol bárki megtekintheti őket.

1.2.1. Árverés

A vállalkozások (cégek) árverésen kerülnek az első tulajdonosokhoz. Az árverésre a tábor első napján kerül sor, minden játékos maximum egy vállalkozást vásárolhat meg. Minden cég kikiáltási ára eltérő, kivéve az azonos profilú cégeket (pl. Kocsma I és Kocsma II kikiáltási ára azonos).

Az árverésen a kikiáltási árat és a következő licitlépcsőt az árvereztető mondja be. A versenyzői számok feltartásával lehet tartani az épp aktuális árat.

Amennyiben egy kikiáltott árat egyetlen játékos sem kíván tartani, a licit lefelé indul el.

Licitálni a kockáztatható hányadból (betét) lehet, azonban ha a licitált vállalkozás értéke meghaladja a játékos számláján lévő összeget, korlátlan **hitelfelvételre** is van lehetőség.

A szervezők minden vállalkozás elárverezésének megkezdése előtt bemutatják annak álló- és forgóeszközkészletét, elhelyezkedését a táboron belül, és tartanak egy rövid ismertetőt a cégről.

2. Szabályok

A táborban érvényes szabályok a Liska-modell alapján készültek.

Minden résztvevőnek központilag vezetett folyószámlája van, amivel a szabályok szerint rendelkezhet. A pénzmennyiségnek, amely felett minden játékos rendelkezhet, különböző részei vannak.

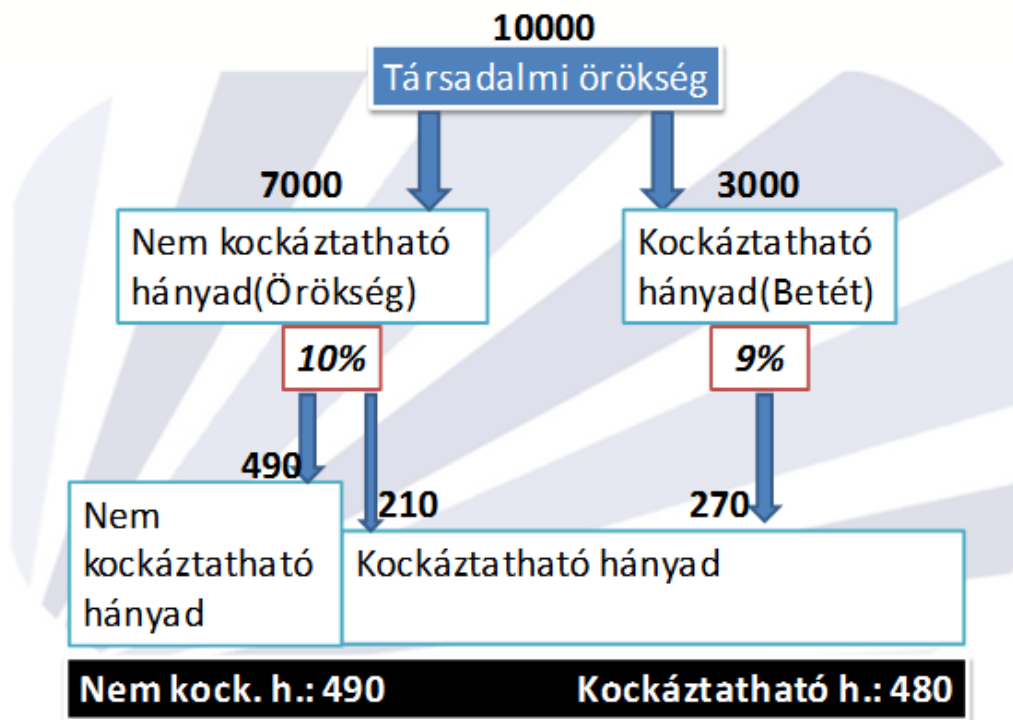
2.1. Társadalmi örökség

A táborba érkezéskor mindenki megkapja a társadalmi örökségét, azt a pénzüsszeget, ami folyamatosan kamatozik.

A társadalmi örökség két részre osztozik. A *kockáztható hányadra (betét)* és *nem kockáztható hányadra (örökség)*, melyek aránya 30% - 70%. Az eredeti modellben 21. életévük követően vált elérhetővé a polgárok számára a kockáztható hányad, a táborban viszont már a kezdetektől szabadon lehet gazdálkodni vele.

A *betéti kamatláb* 9% (a betét kamatjövedelmével szabadon lehet gazdálkodni), még az *örökség kamata* 10%, amelynek az egyik fele az örökség-, a másik fele a betétszámlára került. Az 1. ábrán keresztül kerül bemutatásra a kamatok megoszlása egy időszak után.¹

1. ábra: A társadalmi örökség és kamatainak megoszlása.

Amint az ábra is mutatja, amennyiben 10 000 egység a társadalmi örökség, egy időszak kamatjövőrásai után az örökségszámlán 490 egység, míg a betétszámlán 480 egység volt található.

2.2. Használati díj

A *használati díj* a cég értéke után az időszakváltáskor kerül levonásra a tulajdonos betéjéből automatikusan. Logikailag nem különbözik a vagyoadótól, azonban funkciójában eltér. Célja nem valamilyen költség fedezése, hanem a tulajdon kizárólagos magántulajdonba kerülésének megakadályozása. Egyféle biztosítási díjhoz hasonlít. Amennyiben a tulajdonos nem szeretné,

hogy megvásárolják tulajdonát, akkor érdemes felülértékelnie vállalkozását, azonban ez magasabb használati díj fizetésével párosul.

Az eredeti Liska-modelltől való leglényegesebb eltérés az, hogy itt a tulajdonosok kevesebb lehetőséget kaptak tulajdonuk védelmére. A használati díj jóval magasabb, 6% ezáltal a tulajdonforma kicsi közelebb került a bérleti tulajdonhoz. (Minél alacsonyabb a használati díj, – az eredeti modellben 1% – annál olcsóbban védheti meg magát a tulajdonos a kivásárlástól.)

Példa:

1. nap

Cégérték: 10 000 öki

Fizetendő használati díj: $10\,000 \cdot 0,06 = 600$ öki

(időszakváltáskor kerül levonásra a tulajdonos betétszámlájáról, amennyiben a számláján nem rendelkezik elegendő ökivel, a bank automatikus, a tartozással egyenértékű hitelt ír jóvá a játékos számláján)

2. nap

Esemény: Délelőtt 10.00-kor a cég tulajdonosa fellicitálta a cégértéket 500 ökivel, majd 17.00-kor visszalicítalta 1000 ökivel.

(A kamatok hatásától itt eltekintünk, de mindenre másodpercre pontosan figyelembe lesz véve.)

Cégérték: $10\,000 + 500 - 1000 = 9\,500$ öki

Fizetendő használati díj: $9\,500 \cdot 0,06 = 570$ öki

2.3. Licitálás

Licitálás esetében mindig a **cégérték kerül módosításra**. Licitáláshoz – amit a bankban tehet meg – kizárólag **a vállalkozás tulajdonosának van joga**, de végülis bárkinek, aki megvásárolja.

Két fajtája van. **Pozitív licit** (licit), mely során a cégérték emelkedik és **negatív licit** (visszalicit), mely során a cégérték csökken. Érdemes egy kicsit följebb licitálni a cég értékét, mint amennyire azt a tulajdonos valóban értékeli, hiszen így egy kivásárlás esetén mindkét fél elégedetten távozik. Visszalicitálni akkor érdemes a cégértéket, ha a jövedelemtermelő képessége lecsökken, vagy ha a tulajdonos el szeretné adni vállalkozását.

2.3.1. Licitdíj

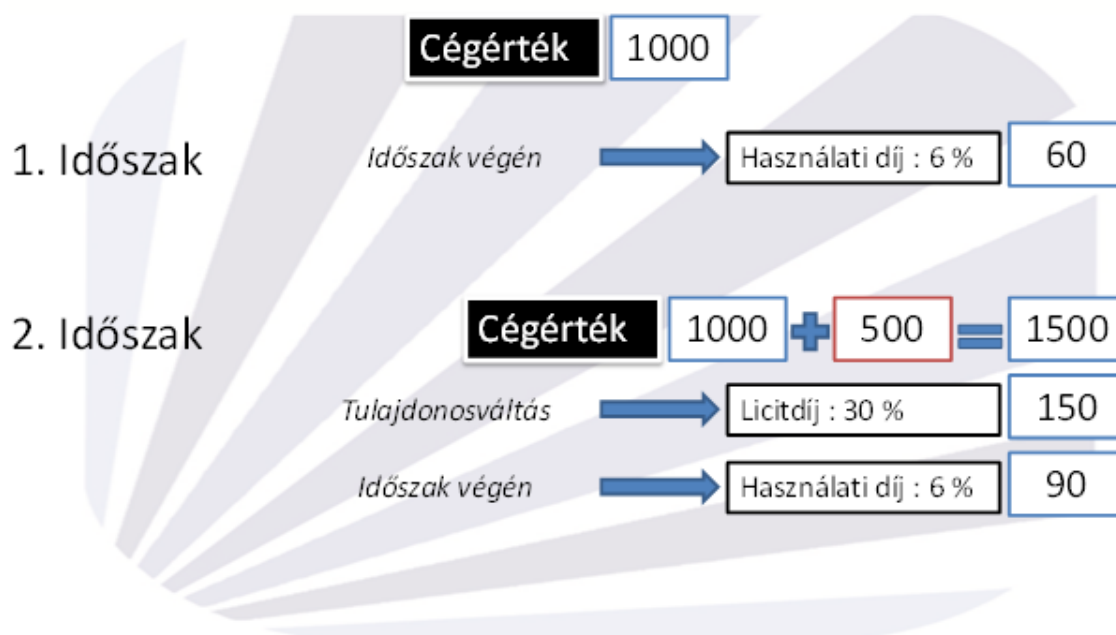
A licitdíj a tábori modellben adóként funkcionál, aminek **oka a véges időszámítás**. Ha a vállalkozó fellicitálja cége értékét, a licitdíj azonnal le lesz vonva a betétjéből és ezenkívül még a használati díj-fizetési kötelezettsége is megnő, ami majd az időszakváltáskor kerül levonásra. Tulajdonképpen az ellen véd a licitdíj, hogy valaki ne felelőtlenül tartsa magasabban a vállalkozása értékét, csak akkor, ha valóban értékteremtő tevékenységet képes végezni.

A **cégérték megmutatja**, hogy az adott időszakban a tulajdonos szerint mekkora a vállalkozás jövedelemtermelő képessége, hiszen minél magasabb a cégérték, annál magasabb használati díjat kell fizetnie, aminek (hosszabb távon) rendre a vállalkozásból származó jövedelem a fedezete. A licitdíj összege a betétszámlát csökkenti és a hagyatékszámlán kerül jóváírása, ami a vállalkozói teljesítményt méri.

Tehát a licitdíjat licitáláskor kell fizetni, a megváltoztatott cégérték függvényében.

A 2. ábrán a licitdíj és a használati díj kerül szemléltetésre egy konkrét példán keresztül. Amennyiben a licitdíj értéke 30% (a 2009-es tábor folyamán többször változott) az azt jelenti, hogy ha valaki 1000-ról 1500-ra licitálja a cégét, vagyis 500 ökit vállal rá a jelenlegi cégértékre, akkor az 500 öki 30%-át, azaz 150 ökit licitdíjként be kell fizetnie az államnak és az időszak végén a megnövekedett cégérték után köteles használati díjat fizetni, a cégérték 6%-át, ami 90 öki. (A napközbeni kamatok okozta korrekciókat itt sem vesszük figyelembe.)

2. ábra: A használati díj és a licitdíj alakulása cégértékemelés esetén.

2.4. Pénz, külkereskedelem

A LisKaLand tábor zárt gazdaság. A táborban saját fizetőeszköz van, az **öki**, váltópénz nincs. (Az **öki** a hajdani **Ökland** pénzneme volt, hagyománytiszteletből vettük át.)

Az **öki** nem konvertibilis, **semmilyen valutára nem váltható út**.

LisKaLandon mindent (ingatlant, terméket, szolgáltatást) csak **ökiért** lehet megvenni vagy eladni. A munkavállalók **ökiben** kapják fizetésüket a munkaadóktól és a társadalmi örökség is

ebben a pénzneben kerül folyósításra. "Külföldről" – csak a szervezők által működtetett „*Allami*” *Külkereskedelmi vállalat* hozhat be terméket, amelyet *ökiért* értékesít a Nagyker vállalkozásoknak. Az egyes vállalkozások a profiljukhoz kapcsolódó termékeket rendelhetik meg a Nagykereskedelmi vállalatokon keresztül. A megrendelhető termékek listája az igényekhez igazodva, naponta változik (mind az árai, mind az összetétele). A megrendelések a megrendelést követő napra vonatkoznak.

A Külker árai és rendelésállománya nyilvános, a belső árakat természetesen a vállalkozások tulajdonosai határozzák meg saját árstratégiájuk alapján. A monopolhelyzetek kialakulása ellen a többszereplős verseny ad biztosítékot. Amennyiben az állami versenyhivatal, azaz a szervezők kartellt vélnek felfedezni, azt azonnal büntetik.

2.5. Vállalkozások

2.5.1. Cégvásárlás

Cégvásárlást a *vevő a banki rendszerbe bejelentkezve hajthatja végre*, a cég aktuális értéke a vevő betétjét csökkenti, a régi tulajdonosét növeli és a kamatok is ennek megfelelően lesznek elszámolva.. A vevő csak akkor tudja megvenni, ha van ekkora összeg a betétjében, vagy elegendő a hitelkerete. A vásárlás után az új tulajdonosnak ajánlatos (azonban nem kötelező) megemelnie a cégértéket (ami a már említett licitálással történik).

A régi tulajdonos visszavásárolhatja a céget, akár még az átadás előtt is. *Cégátadáskor az eszközöket leltárazni kell, és az eszközöket eszerint átadni.* Az átadáshoz ajánlatos (nem kötelező) közjegyző segítségét igénybe venni. A közjegyzői (anyagi ellenszolgáltatás fejében) biztosítja az átadás szabályosságát. Vitás esetekben a közjegyző által aláírt, előzetesen megkötött szerződés van érvényben. A döntést a szervezők hozzák meg. Amennyiben a régi tulajdonosnak is van fogadott közjegyzője, akkor a két közjegyzőnek kell megegyezni az átadás pontos részleteiről. A tulajdonosváltáskor függőben maradt vevőkövetelések és kötelezettségek akkor érvényesek, ha előzőleg valamely közjegyző tudomást szerzett róluk és igazolja.

A cég használati díját a megvétel pillanatától az új tulajdonos fizeti a továbbiakban.

2.5.2. Új vállalkozás létrehozása

Bárki létrehozhat új vállalkozást. Az új céget a bank, ami egyben "Szabadalmi Hivatal" is, a regisztrációs díj (*öki*) megfizetése után nyilvántartásba veszi és ettől kezdve ugyanazok a szabályok (eladási kényszer, használati díj, licit stb.) érvényesek rá, mint a többi cégre. (Gyakorlatilag ugyanaz történik, mintha a bejelentő az árverésen megvette volna).

2.5.3. Hitel

Mindenkinek van induló hitelkerete. Ezen felül is lehet hitelhez (megemelt hitelkerethez) jutni, egyéni banki elbírálás alapján. Az árverésen elért vételár kifizetéséhez, továbbá a cégek

forgóeszköz-fedezetül bárki kaphat *hitelt*. Az aktuális *hitelkeret* mértékéig a *hitel* bármikor lehívható.

2.6. Indulóértékek

Rendszerparaméterek		Vezetett számlák	
Alapkamat	10 %	Betét	3 000
Betétkamat	9 %	Örökség	7 000
Hitelkamat	11 %	Hagyaték	0
Kockáztatható hányad	30 %	Cégek	0
Használati díj	6 %	Hitel	0
Licitdíj	30 %	Hitelkeret	1 000

2.7. Időszakváltás

Időszakváltáskor az alábbiak szerint változnak a folyószámlák. (*Cégek*: a saját tulajdonban lévő cégek értéke az előző időszak végén.)

$$\begin{aligned}\text{Új betét} &= \text{Betét} * (1 + \text{Betétkamat}) \\ &+ \text{Örökség} * \text{Kockáztatható hányad} * \text{Alapkamat} \\ &- \text{Cégek} * \text{Használati díj} \\ &- \text{Hitel} * \text{Hitelkamat}\end{aligned}$$

$$\text{Új örökség} = \text{Örökség} * (1 + (1 - \text{Kockáztatható hányad}) * \text{Alapkamat})$$

$$\begin{aligned}\text{Új hagyaték} &= \text{Hagyaték} * (1 + \text{Alapkamat}) \\ &+ \text{Cégek} * \text{Használati díj}\end{aligned}$$

Amennyiben valakinek a fizetési kötelezettségei meghaladják a *betétszámláján* lévő összeget, automatikus hitelfelvétel következik be. Ha ennek következtében a felvett hitel nagyobb lesz, mint a *hitelkeret*, csődeljárás indul.

3. Bank működése

A bank vezeti a folyószámlákat és a cégek adatait, könyveli a bejelentett tranzakciókat. Az adatok nyilvánosak, a bankban mindenki számára elérhetőek.

A bank önkiszolgáló módon működik. Mindenki saját felhasználónevével és jelszavával jelentkezhet be a banki terminálokra és kezelheti saját folyószámláját, céget vásárolhat, licitálhat stb.

Egyedül a készpénz forgalomhoz van szükség a banki alkalmazottra, de akkor is a játékos írja be a felvenni vagy befizetni kívánt összeget, ami a pénztáros jóváhagyásával (a pénz átvételekor) kerül könyvelésre.

A banknak joga van - szükség esetén - kamatot változtatni és emelni a *licitdíjat*, de más szabályok csak egészen kivételes esetben fognak változni. Az esetleges változás közvetlenül az időszakváltás után történik. Az *alapkamat* változtatása esetén a következők változnak:

$$\text{Betétkamat} = \text{Alapkamat} - \text{Alapkamat} * \text{Alapkamat}$$

$$\text{Hitelkamat} = \text{Alapkamat} + \text{Alapkamat} * \text{Alapkamat}$$

$$\text{Használati díj} = 6 * \text{Alapkamat} * \text{Alapkamat}$$

3.1. Tranzakciók

A játékosok tranzakcióikat – készpénzfelvétel és -befizetés, átutalás, hitelfelvétel és -törlesztés, cégvásárlás, licitálás (mind pozitív, mind negatív), új vállalkozás bejegyzése – a bankban intézhetik.

3.1.1. Készpénz

Befizetés vagy felvétel. Az összeg a betétet növeli vagy csökkenti. A kamatok a betétkamat (másodpercre pontos) időarányos részével lesznek elszámolva. (Tehát ha valaki délután háromkor vesz fel pénzt, akkor erre az összegre még megkapja a betéti kamat időarányos részét.)

3.1.2. Átutalás

A megadott összeg az átutaló betétjéről átkerül a kedvezményezett betétjére. A kamatok a napi kamat időarányos részével kerülnek elszámolásra mindkét oldalon.

3.1.3. Hitel

Hitelt felvenni csak automatikusan lehet a hitelkeret mértékéig. Fizetési kötelezettség esetén (cégvásárláskor, átutaláskor stb.), amikor a fizetendő összeg meghaladja a betétszámlán lévő összeget az automatikus hitelfelvétel a hiányzó összeggel - jóváhagyás után - megterheli a hitelszámlát. A hiteltörlesztés a betét mértékéig lehetséges és a hitel számlát csökkenti. A kamatok a napi kamat időarányos részével lesznek elszámolva.

Cég- és árukészlet-vásárlásra bárki kaphat hitelt, de fogyasztásra nem. Szükség esetén kérni kell a hitelkeret növelését, amit a bank csak indokolt esetben tagadhat meg. Az első cég megvásárlása esetén automatikusan rendelkezésre áll a felvenni kívánt hitel összege. Ha a hitelt felvenni szándékoznak már van fennálló hiteltartozása, abban az esetben egyéni elbírálásban részesül, melynek alapja egy rövid üzleti terv beadása.

3.1.4. Licitálás

Csak a tulajdonos licitálhat (de végülis bárki, aki megvásárolja a céget). A megadott összeg növeli vagy csökkenti a cég értékét. Ha növelés történt, akkor a licitdíj a betétet csökkenti és a hagyaték számlán kerül jóváírásra. A kamatok időarányosan értendők! Ha a licitdíj meghaladja a betétszámlán lévő összeget automatikus hitelfelvétel következik be.

3.1.5. Cégvásárlás

Bárki, bármikor, bármelyik céget megveheti (ha van elég pénze vagy hitelkerete). A cég aktuális értéke a vevő betétjét csökkenti, a régi tulajdonosét növeli. A cég használati díját az új tulajdonos fizeti a megvásárlás pillanatától, de az addig esedékes rész még a régi tulajdonosé. A betéti kamatok is időarányosan lesznek elszámolva, mindkét oldalon. Cégvásárlás után az új tulajdonos emelheti a cégértéket és a régi tulajdonos eldöntheti, hogy visszavásárolja vagy átadja a céget. Átadás esetén az új tulajdonosnak át kell vennie a meglévő készleteket is és (beszerzési) árát átutalnia a régi tulajdonosnak. Cégvásárlás esetén tanácsos egy közjegyző segítségét kérni a cégátadás felügyeletéhez, az esetleges viták elkerülése érdekében.

3.1.6. Új vállalkozás bejegyzése

Új vállalkozás bejegyzését a Szabadalmi Hivatal rögzíti, ami a bank épületében található. A bejegyzést követően a bank nyilvántartásába veszi az új vállalkozást, amire inentől kezdve ugyanazok a szabályok érvényesek, mint az árverésen elkelt cégekre (licitálás, használati díj, kivásárlás).

3.2. Csődeljárás

A csődeljárás a szervezők hatáskörébe tartozik. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy csak átmeneti a fizetésektelenség, akkor egyszerűen emelik a vállalkozó hitelkeretét. Ha súlyosabb a helyzet, akkor a cég csődárverésre kerül, és az új tulajdonos a legtöbbet ígérő jelentkező lesz. Ha a bukott vállalkozónak több vállalkozása is van, megválaszthatja a csődárverések sorrendjét (akár maradhat is vállalkozó, ha az elsőként eladott vállalkozásokkal rendezi tartozásait).

3.3. Készletek

A megrendelt de el nem adott készleteket a *nagykereskedelmi vállalkozásoktól* az állam értékük $\frac{1}{4}$ -edéért visszaveszi, közvetlenül a végeredmény kihirdetése előtt.

4. Kiértékelés

A tábor végén a játékosok sorrendjének megállapítása a mércéjük aktuális állása alapján történik, amelyet a következő értékek határoznak meg:

Mérce = Betét + Cégek – Hitel

Az első tíz helyezett mindegyikének lehetősége van választani egyet a tíz földij közül (a választást az első helyezett kezdi). A többi játékos a megmaradt ökjéből egy árverésen licitálhat a további nyereményekre.